

Sygn. akt VIII U 1676/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 maja 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu (...), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 kwietnia 2021 r. odmówił Z. W. prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że po wydaniu decyzji z dnia 24 lipca 2019 r. nie zaistniały nowe okoliczności w sprawie, które skutkowałyby zmianą wysokości dotychczas wypłacanego świadczenia.

/decyzja k.142 plik I akt ZUS/

W dniu 15 czerwca 2021 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie Z. W. od ww. decyzji, w którym wniosła o jej uchylenie i ponowne przeliczenie wysokości przysługującego jej świadczenia. W ocenie skarżącej organ rentowy dokonał niewłaściwych obliczeń, gdyż dokonując ponownego przeliczenia przysługującej jej emerytury winien przyjąć liczbę miesięcy średniego trwania życia jaka pozostała od dnia złożenia przez nią wniosku o ponowne przeliczenie zamiast przyjętych 251,50 miesięcy.

/odwołanie k.3 – 3 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniosł o jego oddalenie, argumentując, jak w zaskarżonej decyzji.

/odповідь na odwołanie k.13 – 14/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni Z. W. urodziła się (...)

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 31 marca 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał Z. W. wcześniejszą emeryturę od dnia 4 kwietnia 2006 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia oraz 30 lat i 7 miesięcy okresów składkowych (367 miesięcy).

/decyzja k.15 plik IV akt ZUS/

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. uchylił decyzję z dnia 31 marca 2006 r. oraz ponownie ustalił wysokość emerytury Z. W. od dnia 4 kwietnia 2006 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił przeciętną podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia oraz 30 lat i miesięcy okresów składkowych (366 miesięcy).

/decyzja k.15 plik IV akt ZUS/

Decyzją z dnia 9 stycznia 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., wykonując wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 30 października 2006 r., przeliczył należne wnioskodawczyni świadczenie.

/decyzja k.116 plik IV akt ZUS/

Kolejnymi decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczał wnioskodawczyni powyższe świadczenie poprzez doliczenie stażu pracy za okresy, w których wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu.

/decyzja k.138, decyzja k.148 – 149, decyzja k.160 – 161 , decyzja k.174 – 175 , decyzja k.181 – 182 , k.187 – 188 , k.197 – 198 plik IV akt ZUS/

Decyzją z dnia 10 maja 2011 r. , po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 marca 2011 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał Z. W. emeryturę od dnia 4 kwietnia 2011 r. tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej. Do obliczenia emerytury przyjęto: kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 16 572,70 zł , kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 285 628,48 zł , średnie dalsze trwanie życia tj. 251,50 miesięcy. Wyliczona emerytura wyniosła 1 201,60 zł $[(16\ 572,70 + 285\ 628,48) / 251,50]$. Tak wyliczona emerytura została zawieszona , ponieważ okazała się świadczeniem mniej korzystnym w stosunku do już wypłacanego wnioskodawcy świadczenia.

/decyzja k.29 – 30 plik I akt ZUS/

Kolejnymi decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. , w związku z kontynuowaniem zatrudnienia i zgłaszanymi wnioskami, przeliczał emeryturę wnioskodawczyni , zarówno wcześniejszą , jak i z wieku powszechnego , ale za każdym razem korzystniejszym świadczeniem okazywała się emerytura wcześniejsza.

/decyzje – plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 24 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych , w związku z kontynuowaniem przez wnioskodawczynię zatrudnienia i zgłaszanym wnioskiem , przeliczył Z. W. emeryturę od 1 lipca 2019 r. tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Do obliczenia emerytury przyjęto: wysokość emerytury wnioskodawczyni przed przeliczeniem tj. 1 508,27 zł , kwotę składek zewidencjonowanych na koncie tj. 3 365,43 zł oraz średnie dalsze trwania życia tj. 190,60 miesięcy. Wyliczona emerytura wyniosła 1 508,27 zł + $(3\ 365,43/190,60)$. Tak wyliczona emerytura została zawieszona , ponieważ okazała się świadczeniem mniej korzystnym w stosunku do już wypłacanego wnioskodawcy świadczenia.

/decyzja k.123 – 124 odwrót plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 24 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił Z. W. przeliczenia emerytury z wieku powszechnego ,ustaloną decyzją z dnia 10 maja 2011 r. , z uwzględnieniem innej wartości dalszego trwania życia niż obowiązujące w chwili osiągnięcia przez wnioskodawczynię powszechnego wieku emerytalnego. Odwołanie wnioskodawczyni od tej decyzji zostało oddalone.

/decyzja k.125 plik I akt ZUS, odpis wyroku – k. 140 akt ZUS/

Decyzją z dnia 24 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przeliczył Z. W. emeryturę wcześniejszą z uwzględnieniem zmiany stażu pracy. Tak ustalone świadczenie okazało się najkorzystniejszym dla wnioskodawczyni.

/decyzja k.127 – 128 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 19 kwietnia 2021 r. Z. W. wystąpiła z wnioskiem o ponowne obliczenie świadczenia z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia. Po rozpatrzeniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.141 – 141 odwrót plik I akt ZUS , decyzja k.142 plik I akt ZUS/

Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z dnia 24 marca 2011 r. średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat tj. w wieku w jakim wnioskodawczyni osiągnęła powszechny wiek emerytalny wynosiło 251,50 miesięcy.

/Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 marca 2011 r./

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie ww. dowodów z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ kpc, zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak wniosków dowodowych, po pouczeniu o możliwości ich zgłaszania dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione./tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17/. Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron oraz odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości./por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17/

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 114 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U z 2021 r. poz. 291) prawo do świadczeń (emerytalno – rentowych) lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że skoro przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte w oparciu o wniosek z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to obowiązkiem organu rentowego, a następnie Sądu orzekającego, była w pierwszej kolejności ocena, czy wystąpiły określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku.

W niniejszej sprawie jedynym argumentem podnoszonym przez wnioskodawczynię była kwestia niewłaściwego ustalenia przez organ rentowy długości średniego dalszego trwania jej życia, które, jej zdaniem, powinno zostać

ustalone na datę wniosku o ponowne przeliczenie świadczenia , a nie na datę osiągnięcia przez nią powszechnego wieku emerytalnego tj. 251,50 miesięcy.

W tym miejscu wskazać należy , że emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948 r., stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (art. 26 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (art. 26 ust. 3 ustawy emerytalnej).

Zgodnie zaś z treścią art. 26 ust. 4 ustawy emerytalnej, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 .

Z przytoczonych przepisów wynika po pierwsze, że ani ubezpieczony, ani też ZUS nie mają żadnego wpływu na określenie wartości średniego dalszego trwania życia, bo ta zgodnie z wyraźną wolą ustawodawcy wyrażoną w dyspozycji art. 26 ust. 4 ustawy emerytalnej, corocznie do dnia 31 marca określona jest w formie komunikatu Prezesa GUS. Tym samym odnosząc się do analizowanego zarzutu odwołującej należy zaakcentować, że nie ma w tym zakresie jakiegokolwiek uznaniowości, ani tym bardziej dowolności po stronie organu emerytalnego, który nie dokonuje żadnych wyliczeń w tym przedmiocie. W ocenie Sądu Okręgowego, nie ma żadnych wątpliwości, że na gruncie niniejszej sprawy ZUS prawidłowo przy wydaniu decyzji z dnia 10 maja 2011 r. przyjął w przypadku wnioskodawczynie wartość 251,50 miesięcy średniego dalszego trwania życia, opierając się prawidłowo - zgodnie z przytoczonymi wyżej dyspozycjami przepisów ustawy emerytalnej na treści komunikatu Prezesa GUS z dnia z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn. Zaakcentować należy, że działanie Zakładu w tym zakresie nie miało charakteru dowolnego, lecz było zdeterminowane treścią wskazanych wyżej przepisów.

Wbrew zatem twierdzeniom ubezpieczonej brak jest podstaw do przyjęcia innej wartości średniego dalszego trwania życia niż przyjęte przez organ rentowy , w decyzji z dnia 10 maja 2011 r. 251,50 miesięcy. Nie ulega bowiem wątpliwości ,że wniosek o emeryturę z wieku powszechnego wnioskodawczynie złożyła w dniu 15 marca 2011 r. , a powszechny wiek emerytalny osiągnęła w dniu 4 kwietnia 2011 r. , a zatem organ rentowy był zobligowany do zastosowania obowiązującej wówczas tabeli średniego dalszego trwanie życia dla osób w wieku 60 lat ogłoszonej w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 marca 2011 r. Fakt zatem ,że wnioskodawczynie kontynuowała zatrudnienie zarówno po osiągnięciu wcześniejszego , jak i powszechnego wieku emerytalnego oraz okoliczność ,że emerytura wcześniejsza okazała się świadczeniem dla niej korzystniejszym , co z kolei skutkowało zawieszeniem emerytury z wieku powszechnego, pozostawała bez znaczenia na przyjmowaną przez organ rentowy średnią długość jej dalszego życia. Reasumując , skoro prawo do emerytury z wieku powszechnego ustalono wnioskodawczynie od 4 kwietnia 2011 r., to organ rentowy prawidłowo wziął pod uwagę obowiązujące wówczas tablice życia.

Należy wskazać, że w 2019 r. , gdy wnioskodawczynie występowała z wnioskiem o przeliczenie świadczenia poprzez doliczenie składek w trybie art. 108 ustawy emerytalnej, wówczas organ rentowy przyjął tabele życia z dnia złożenia wniosku. Aktualnie ubezpieczona wnosiła wyłącznie o przeliczenie świadczenia wyłącznie w oparciu o najkorzystniejsze średnie trwanie życia.

Wobec powyższego , Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. , oddalił odwołanie.